

JUSTITSMINISTERIET

Indbrud i private hjem
– kurven skal knækkes!

RIGSPOLITIET

Indbrud i private hjem - kurven skal knækkes!

Når man bliver udsat for et indbrud, mister man ikke kun ting af økonomisk eller affektionsværdi. Når en fremmed har været trængt ind og gennemrodet ens bolig, mister man samtidig en del af den tryghed, der er helt fundamental at kunne føle inden for hjemmets fire vægge. Indbrud i boliger er derfor ikke kun et alvorligt samfundsproblem, men en alvorlig krænkelse af ofrenes integritet og tryghed.

Vi har desværre set en markant stigning i antallet af indbrud i private hjem i de seneste år. I 2009 blev der anmeldt knap 49.000 indbrud – 50 % flere end i 2006. Forsikringsbranchen anslår, at erstatningsudbetalingerne i den anledning løb op i over 1 mia. kr. Disse tal illustrerer, at indbrudstyve tilsyneladende har let adgang til at omsætte stjålne værdier til en betydelig personkreds, som – bevidst eller ubevidst – aftager hælervarer.

Internationale undersøgelser viser samtidig, at anmeldelsestallet i Danmark for indbrud i forhold til antallet af boliger ligger højt i forhold til andre lande, og at danskerne egen sikring af boligen til forebyggelse af indbrud er mindre end i de lande, vi normalt sammenligner os med.

Det er ikke acceptabelt, at så mange danske husstande bliver udsat for indbrud med store økonomiske, personlige og praktiske gener til følge. Det er afgørende for regeringen at vende denne udvikling med en sammenhængende og helhedsorienteret indsats over for indbrudskriminalitet og hæleri, som adresserer hele spektret fra den tekniske og sociale forebyggelse til den konsekvente politiindsats og strafforfølgning.

Justitsministeriet har derfor i samarbejde med Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Miljøministeriet og Forsikring & Pension udarbejdet en samlet pakke med følgende tiltag til en styrket indsats mod indbrud i private hjem:

Bedre sikring og større opmærksomhed

Indbrudstyvenes adgang skal besværes

Et væsentligt element i indsatsen for at bekæmpe indbrud er at sikre vore boliger bedre, så det bliver sværere for indbrudstyre at skaffe sig adgang, og så opdagelsesrisikoen samtidig øges.

Økonomi- og Erhvervsministeriet vil i samarbejde med Det Kriminalpræventive Råd udarbejde en *ny vejledning om tekniske og bygningsmæssige tiltag til forebyggelse af indbrudskriminalitet*. Vejledningen skal sikre boligejere, bygherrer, arkitekter, håndværkere, forsikringsselskaber, beboerforeninger mv. adgang til den nyeste viden om den bedst mulige sikring af bl.a. låse, døre og vinduer i huse og lejligheder. Der vil i bygningsreglementet blive indsat en henvisning til vejledningen.

Økonomi- og Erhvervsministeriet vil desuden udarbejde en *borgerrettet og nemt tilgængelig information om indbrudssikring* på hjemmesiden www.boligejer.dk, herunder f.eks. om følerstyret facadebelysning, vedligeholdelse af låsesystemer, sikring af særligt udsatte vinduer, opsætning af porttelefoner mv.

Det Kriminalpræventive Råd har udpeget forebyggelse af indbrud som den højeste prioritet i 2010, og rådet har sat særlig fokus på at samle den viden, der foreligger om forebyggelse af indbrud, og gøre den tilgængelig og brugbar for borgerne – bl.a. på hjemmesiden www.stopindbrud.dk, som rådet og Forsikring & Pension har oprettet sammen.

I den sammenhæng har Det Kriminalpræventive Råd også udarbejdet en *ny folder* – ”*Beskyt dig mod indbrud...*” – der gøres tilgængelig på de relevante hjemmesider og hos politiet og forsikringsselskaberne.

Vi skal tage naboansvar

Det er de lokale beboere selv, der bedst ved, hvornår en adfærd er mistænkelig i deres nærområde. En forskningsoversigt fra 2008¹ viser da også, at hvis borgerne holder øje med hinandens boliger og med personer og biler, som skiller sig ud, har det en signifikant effekt på bl.a. antallet af indbrud i området.

I 2010 er det derfor et særligt fokusområde i Det Kriminalpræventive Råds oplysningsvirksomhed at *udbrede organiseringen af naboansvar* – som en videreudvikling af den klassiske nabohjælp – til borgere, grundejerforeninger, ejerforeninger, andelsboligforeninger, beboerforeninger mv. i indbrudsplagede områder.

Op til de perioder, hvor der erfaringsmæssigt er mange indbrud, vil politiet endvidere arbejde for at *øge lokalbefolkningens opmærksomhed på en forhøjet risiko for indbrud* med henblik på, at borgerne kan tage egnede forholdsregler til forebyggelse af indbrud.

”Reviktimisering” skal forebygges

Statistikken viser, at hvis man en eller flere gange har været udsat for indbrud i sit hjem, har man større risiko for igen at blive offer for indbrud. At blive ramt gentagne gange af indbrud er i sagens natur særdeles belastende og kan i yderste konsekvens føre til et ønske om at flytte væk.

Med henblik på at forebygge såkaldt reviktimisering vil forsikringsselskaberne derfor tilbyde *besøg hos forsikringstagere*, der har været udsat for indbrud, for at yde konkret rådgivning om, hvordan hjemmet bedre kan sikres mod fremtidige indbrudsforøg.

¹ SFI Campbell nr. 3 2009: ”Naboovervågning nytter ”

Forsikringssekskabernes rådgivning vil tage afsæt i informationsmaterialet fra Økonomi- og Erhvervsministeriet og Det Kriminalpræventive Råd om tekniske og bygningsmæssige tiltag til bedre indbrudssikring af huse og lejligheder.

Boligområderne skal være trygge

Den måde et boligområde er indrettet på – med f.eks. stisystemer, adgangsveje, belysning og beplantning – har stor betydning for risikoen for at blive udsat for indbrud og anden utryghedsskabende kriminalitet i området.

Udenlandske erfaringer viser, at når kriminalpræventive hensyn tænkes bevidst og aktivt ind i lokalplanlægningen, så medfører det en markant nedgang i antallet af indbrud i området. En dansk undersøgelse fra 1996 om forebyggelse af kriminalitet i bestemte boligområder² viste tilsvarende, at antallet af indbrud i de af boligområderne, hvor kriminalpræventive hensyn var en eksplicit del af planlægningsgrundlaget, lå på helt ned til mellem en fjerde- og femtedel af indbrudstallet i de andre sammenlignelige boligområder.

En styrket inddragelse af kriminalpræventive hensyn i lokalplanlægningen kan således have betydelig effekt i indsatsen for at nedbringe antallet af indbrud i det pågældende lokalområde.

Med henblik på at anspore kommunerne til i øget omfang at inddrage kriminalpræventive hensyn i den fysiske planlægning af boligområder vil Miljøministeriet derfor intensivere vejledningen i – og opfordre kommunerne til – at *indtænke den nyeste viden om forebyggelse af bl.a. indbrudskriminalitet ved udarbejdelsen af lokalplaner og indretningen af offentlige arealer.*

Miljøministeriet har gode erfaringer med eksempelprojekter for lokalplanlægning sammen med kommunerne. Det Kriminalpræventive Råd vil derfor med faglig bi-

² Statens Byggeforskningsinstitut SBI-Byplanlægning 72 1996: "Forebyggelse af kriminalitet"

stand fra Miljøministeriet tage initiativ til et *eksempelprojekt*, hvor *forebyggelse af indbrud og anden utryghedsskabende kriminalitet inddrages aktivt i planlægningen*.

Med henblik på at styrke kommunernes inddragelse af kriminalpræventive hensyn ved den fysiske planlægning af boligområder mv. vil Det Kriminalpræventive Råd gøre den nyeste viden om forebyggende tiltag tilgængelig for kommunerne – herunder gennem *uddannelse af kommunale lokalplanlæggere*.

I særligt udsatte lokalområder vil politiet samtidig samarbejde med kommunen, lokale grundejer- og boligforeninger mv. om at se på, hvilke *nye tiltag der kan iværksættes i området for at forebygge indbrud*. Det vil f.eks. kunne dreje sig om opsætning af gadebelysning, nedklipping af hække og etablering af tv-overvågning.

Bl.a. med henblik på at give private adgang til at etablere *tv-overvågning i boligområder, der er plaget af utryghedsskabende kriminalitet*, herunder indbrud, har justitsministeren den 24. marts 2010 fremsat et lovforslag, der skal gøre det muligt for almene boligforeninger, ejerforeninger, vejlaug, grundejerforeninger mv. at tv-overvåge offentlige veje og pladser mv. med politiets tilladelse.

Intensiv og målrettet politiindsats

En af dansk politis højeste prioriteter

En styrket forebyggelse af indbrud gennem teknisk sikring af boligerne og fysisk planlægning af lokalområderne kan naturligvis ikke stå alene. En intensiv og målrettet politiindsats er og bliver omdrejningspunktet for en effektiv bekæmpelse af indbrudskriminaliteten.

Indsatsen mod indbrud i privat beboelse er derfor udpeget som *et af dansk politis højest prioriterede områder i 2010*. I samtlige politidirektørers resultatkontrakter for

2010 vil der således indgå krav til politikredsens målopfyldelse ved indsatsen mod indbrud i privat beboelse.

Rigspolitiet har etableret en *national følgestab*, som løbende skal følge op på indsatsen mod indbrud i private hjem og sikre effektiv erfaringsudveksling mellem politikredsene.

Rigspolitiet har endvidere udarbejdet en *national operationsplan mod indbrud i beboelse*, som skal udgøre rammen for politikredsenes intensiverede indsats mod indbrudskriminalitet.

Politiets indsats mod indbrud i beboelse må og skal i sagens natur være lokalt forankret. De konkrete problemers karakter – og dermed de rigtige løsnings tiltag – afhænger således helt af de lokale udfordringer. Efter den nationale operationsplan påhviler det derfor hver enkelt politikreds at tilpasse indsatsen til situationen i lokalområdet – i tæt samarbejde med lokalrådet og andre relevante samarbejdspartnere som f.eks. grundejerforeninger, vagtvirksomheder, taxa- og transportselskaber, marskandisere, pantelånere, auktionshuse mv.

Med afsæt i den nationale operationsplan og den nationale følgestab vil Rigspolitiet koordinere indsatsen mod indbrud nationalt og internationalt, ligesom Rigspolitiet vil bistå politikredsene med analyser om udviklingen på indbrudsområdet.

Målrettet og analysebaseret lokal indsats

Med henblik på at målrette og optimere den lokale politiindsats mod indbrud har politikredsene derfor – med baggrund i det lokale kriminalitetsbillede i 2009 – udarbejdet *lokale operationsplaner mod indbrud i beboelse* med nye konkrete initiativer til forebyggelse og bekæmpelse af indbrudskriminalitet.

I den forbindelse inddrages bl.a. erfaringerne fra flere politikredse om, at en massivt opsøgende indsats mod de kendte aktive indbrudstyre i lokalområdet kan give mærkbare resultater i form af færre indbrud i området.

Intensivering af politikredsenes lokale indsats mod indbrud skal ske i et tværgående samarbejde, der udnytter ressourcerne i kredsens forskellige enheder og hviler på systematiske analyser af det lokale indbrudsmønster. Flere kredse har således forankret den styrkede indsats i *særlige indbrudsgrupper*.

Aktive indbrudstyre skal ikke på udgang i julen

Der ses i hele landet en markant stigning i antallet af indbrud i juledagene, når mange hjem står tomme, mens beboerne er på juleferie.

Som led i den målrettede indsats for at bekæmpe indbrud vil politikredsenes derfor op til jul og andre ferieperioder, hvor der erfaringsmæssigt ses markant stigende indbrudstal, systematisk orientere kriminalforsorgen om, hvilke af kredsens mest aktive indbrudstyre der aktuelt er indsat til afsoning, og som *ikke bør gives udgang pga. gentagen indbrudskriminalitet*. Ved kriminalforsorgens vurdering af, om en indsat kan få udgang i f.eks. julen, skal der således foretages en konkret vurdering af misbrugsrisikoen.

Tæt opfølgning på politikredsenes indsats

Rigspolitiet vil løbende følge og evaluere indsatsen mod indbrud i beboelse i de enkelte politikredse, så der sikres et overblik over den nationale situation på indbrudsområdet og over politiets indsats.

Opfølgningen på indsatsen i politikredsenes forankres i den nationale følgestab, som løbende skal drøfte udviklingen i antallet af indbrud i kredsen og behovet for eventuelle nye initiativer bl.a. med afsæt i eksempler på best practice i kredsen.

Udslusning og individuel opfølgning

Det er politikredsene vurdering, at den lokale "top 20-liste" – de mest aktive indbrudstyre i kredsen – typisk tegner sig for en betydelig andel af de indbrud, der begås i området. Der er ofte tale om stofmisbrugere, som tilbagevendende begår indbrud til finansiering af misbruget, og som har et meget stort antal tidligere domme for berigelseskriminalitet.

Behandlingsgarantien i kriminalforsorgen betyder, at indsatte med stof- og alkoholproblemer kan få behandling for deres misbrug, hvis de skønnes egnet til behandling og har mindst tre måneder tilbage af deres afsoning. Denne behandlingsgaranti omfatter naturligvis også indbrudstyre med misbrugsproblemer.

En effektiv indsats mod indbrudskriminalitet forudsætter imidlertid, at den rehabiliterende indsats under afsoning følges op af en tæt koordineret udslusning fra fængsel til frihed – med reelle alternativer til ny berigelseskriminalitet gennem tilbud om f.eks. uddannelse, job eller (fortsat) relevant behandling.

Med henblik på tidligst muligt at være opmærksom på den enkeltes recidivrisiko og de særlige hensyn i forbindelse med den senere udslusning skal det fremover ved *politiets anmeldelse til kriminalforsorgen* om indkaldelse til afsoning af fængselsstraf oplyses, hvis der er tale om en recidiverende indbrudstyre.

For at optimere samarbejdet om udslusning af indbrudstyre fra fængsel til frihed skal *kriminalforsorgen endvidere deltage i faste drøftelser i politikredsene kredsraad* af, hvorledes politiets, kommunernes og kriminalforsorgens samlede indsats mod indbrudskriminalitet tilrettelægges og koordineres bedst muligt.

Som led i en styrket udslusning og individuel opfølgning vil regeringen foreslå, at der etableres et *nyt tværgående samarbejdsforum mellem kriminalforsorgen, de sociale*

myndigheder og politiet med det formål at sikre, at aktive indbrudstyve, der løslades fra endt afsoning, tilbydes relevant misbrugsbehandling og andre alternativer til at begå ny kriminalitet. Forbilledet for dette nye samarbejdsforum vil være det eksisterende samarbejde mellem politiet, de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien i indsatsen over for socialt udsatte personer (det såkaldte PSP-samarbejde).

Hæleren er lige så slem som stjæleren

Hæleri skal koste

Der skal sættes konsekvent ind over for den asociale tendens til at købe hælervarer. Et indbrud bliver kun begået, fordi de stjalne genstande let kan afsættes med økonomisk gevinst for indbrudstyven. De borgere, der efterspørger og køber stjalne indbo-genstande, er således indirekte årsag til, at der begås indbrud i andres hjem.

Med det formål at sætte endnu hårdere ind over for bagmændene til organiseret indbrudskriminalitet vil regeringen derfor fremsætte lovforslag om, at *fængselsstraffen for professionelt hæleri skærpes med en tredjedel*.

For at sende et kraftigt signal til de borgere, der måtte lade sig friste af ”fordelagtige tilbud” på forbrugsgoder som designermøbler, dvd-afspillere, computere osv., vil regeringen samtidig fremsætte lovforslag om en *markant skærpelse af bødestrafen for groft uagtsomt hæleri*.

Markedet for hælervarer skal formindskes

Når der i 2009 blev stjålet indbogenstande i boliger for over 1 mia. kr., var det først og fremmest fordi, at disse genstande relativt let kunne afsættes – det handler med andre ord om udbud og efterspørgsel. Den mest effektive måde at nedbringe antallet

af indbrud i private hjem er derfor at afskære indbrudstyvenes afsætningsmuligheder, så de ikke kan komme af med tyvekosterne.

Vi har hver især et medansvar for ikke via køb af billige hælervarer at bidrage til, at der bliver begået indbrud hos vore medborgere eller os selv for den sags skyld. Den stigende indbrudskriminalitet – og dermed stigende omsætning af hælervarer i samfundet – aktualiserer et behov for at skabe større bevidsthed og ansvarfølelse i befolkningen omkring årsagssammenhængen mellem hæleri og indbrud.

Forsikring & Pension, Justitsministeriet, Rigspolitiet og Det Kriminalpræventive Råd har derfor besluttet at gå sammen om at finansiere og udvikle en *landsdækkende oplysningskampagne mod hæleri*, der skal gøre borgerne opmærksom på de samfundsmæssige konsekvenser ved hæleri – og den deraf følgende indbrudskriminalitet – og vejlede om forholdsregler til at undgå at købe hælervarer.

Som led i indsatsen for at dæmme op for indbrudstyvenes omsætningsmuligheder vil Forsikring & Pension i samarbejde med Rigspolitiet udvikle en *internetbaseret offentlig tilgængelig database* med oplysninger om designermøbler og andre særligt værdifulde effekter stjålet ved indbrud i private hjem.

Denne database vil give borgerne et konkret redskab til at undgå uforvarende at købe hælervarer f.eks. på internettet. Samtidig vil databasen kunne bruges af internetbaserede salgssteder, auktionshuse, marskandisere, pantelånere osv. til at afsløre personer, der forsøger at afsætte stjalne designermøbler. Endelig vil databasen kunne bruges af politiet og forsikringsselskaberne i forbindelse med identifikation og tilbagelevering af stjalne ting.

Forsikringsselskaberne vil endvidere *intensivere vejledningen af forsikringstagerne om mulighederne for mærkning og sikring* af særligt værdifuldt indbo ved hjælp af stregkoder, sporingsudstyr mv. bl.a. med henblik på, at sådanne genstande lettere vil kunne identificeres på den offentlige database over hælervarer.

Fokus på hælervarer på internettet

Det er politiets oplevelse, at den stigende omsætning af brugte indbogenstande gennem internetbaserede annoncesider og auktionshuse har givet indbrudstyre og professionelle hælere øgede muligheder for at afsætte koster fra indbrud i private hjem. Det er således politiets vurdering, at meget af det indbo, der stjæles fra danske hjem, afsættes systematisk og organiseret via internettet.

For at styrke indsatsen mod salg af hælervarer via internettet vil Rigspolitiet derfor *indkalde samtlige større internetbaserede salgssteder* til et møde, hvor Rigspolitiet bl.a. vil vejlede om virksomhedernes egne muligheder for at identificere mulige hælervarer i samarbejde med det lokale politi.